

نتایج یک مطالعه نشان داد؛ کاهش صید غیر مجاز با آگاهی بخشی به صیادان

نتایج یک مطالعه نشان داد که برای کاهش صید غیرمجاز باید صیادان را آموزش داد و روی آگاه سازی آن‌ها از آسیب‌های زیست‌محیطی و آسیب‌های اقتصادی ناشی از این نوع صید سرمایه‌گذاری کرد. سیاست‌گذاری فرهنگی که تنها بر اساس قانون‌گذاری باشد، کم‌ترین نتیجه را خواهد داشت.

به گزارش ایسنا، در سال‌های اخیر بنابر آمار ارائه‌شده از مراجع ذیربط، در اثر صید بی‌رویه و بالاتر از ظرفیت مجاز در طول یک دوره، خلیج فارس دچار تغییراتی شده و تعادل و پایداری آن در حال برهم خوردن است.

استان هرمزگان با توجه به موقعیت جغرافیایی و مناطق ساحلی و زیست‌بوم‌های آن نقش مهمی در زندگی صیادان صنعتی و سنتی دارد. اما متأسفانه بومیان ساکن در نوار ساحلی این استان، درصد بالایی از صید غیرمجاز در منطقه خلیج فارس را انجام می‌دهند که به دلایلی غیر از مصرف خوراکی است.

در حال حاضر همه شناورهای مجاز به صید میگو اقدام به ترال‌کشی در محدوده صیدگاه‌های اعلام‌شده می‌کنند که اثرات زیان‌باری را بر

محیط‌زیست و دیگر آبزیان وارد می‌کند.

با توجه به این‌که ذخایر آبرزی منابعی هستند که برداشت کم‌تر از حد مجاز از آن‌ها باعث اتلاف آن در دریاها و بهره‌برداری بیش از حد باعث تخریب و خسارت صیدگاه‌ها می‌شود، باید سیستم مناسبی برای مدیریت صید طراحی شود.

به همین منظور «عباسعلی قیومی» و «فرید جهان‌شاهلو»، پژوهشگران دانشکده مدیریت و علوم اجتماعی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال، به همراه «مسلم دلیری»، پژوهشگر گروه شیلات دانشکده علوم و فنون دریایی دانشگاه هرمزگان، مطالعه‌ای با هدف ارائه الگوی مدیریت فرهنگی مبتنی بر سیاست‌های فرهنگی کاهش صید غیر مجاز در نوار ساحلی استان هرمزگان، انجام دادند.

برای انجام این مطالعه، از نظرات ۱۵ متخصص و کارشناس حوزه شیلات استان هرمزگان استفاده شد. پژوهشگران برای جمع‌آوری نظرات این خبرگان از پرسشنامه استفاده کردند و با استفاده از نظر کارشناسان این حوزه برای کاهش صید غیرمجاز مدل‌سازی انجام شد.

نظرات مشارکت‌کنندگان در این پژوهش نشان داد که ۶ معیار اصلی «آگاهی‌بخشی»، «مشارکت»، «آموزش»، «مدیریت و برنامه‌ریزی»، «مسائل فرهنگی» و «قانون‌گذاری» در ارائه الگوی مدیریت فرهنگی کاهش صید غیرمجاز تاثیرگذار است.

مدل‌سازی انجام‌شده نشان داد که در ارتباط با مسائل فرهنگی، عبور از سنت‌های گذشته صید غیرمجاز و تغییر نگرش به شغل صیادی به عنوان شغل اجدادی و نیز ترویج فرهنگ صید مجاز از طریق ساماندهی و طرح‌های تشویقی از مهم‌ترین شاخص‌های مطرح شده در این پژوهش هستند.

بر اساس یافته‌های این تحقیق، می‌توان با آگاه‌کردن ساکنان منطقه و به‌خصوص صیادان غیرمجاز از آسیب‌های زیست‌محیطی و آسیب‌های اقتصادی ناشی از این نوع صید و سپس آگاه کردن ساکنان منطقه از شغل‌های جایگزین صیادی، تا حد زیادی فرهنگ غلط صید غیرمجاز آبزیان را کنترل کرد و آن را کاهش داد.

همچنین آموزش ساکنان منطقه و صیادان جهت به‌کارگیری روش‌های صید مجاز شامل زمان و مکان مناسب صید، عدم استفاده از تجهیزات و مواد مضر برای سایر آبزیان و نیز عدم صید آبزیان غیرمصرفی هنگام صید با روش‌های غیرمجاز، از عوامل بسیار موثر در مدیریت فرهنگی صید

غیرمجاز در نوار ساحلی استان هرمزگان است.

برای مدیریت و برنامه‌ریزی جهت کاهش این نوع صید می‌توان با کنترل و نظارت دقیق بر فعالیت‌های غیرمجاز صید از اقدام صیادان در فصول غیر مجاز جلوگیری کرد. به علاوه مدیریت کشتی‌ها و ابزارهای صیادی غیرمجاز باید قالب برنامه‌های بلندمدت و ویژه در دستور کار شیلات قرار گیرد. همچنین باید از طریق ارائه طرح‌ها و برنامه‌های آموزشی و فرهنگی صیادان غیرمجاز را به صید در فصل‌ها و مکان‌های مجاز صید تشویق کرد.

پژوهشگران بر اساس نتایج به‌دست‌آمده از پژوهش می‌گویند: «مدیران شیلاتی می‌توانند با سرمایه‌گذاری در حوزه رفتاری و عملکردی صیادان غیرمجاز و مدیریت صحیح آن‌ها، بهترین اثربخشی را در زمینه کاهش صید غیر مجاز بر اساس سیاست‌گذاری‌های فرهنگی به‌دست‌آورند و سیاست‌گذاری‌های فرهنگی مبتنی بر قانون‌گذاری جهت کنترل صید صیادان غیر مجاز، کمترین نتیجه ممکن را به همراه خواهد داشت».

نتایج این پژوهش شهریورماه سال جاری (۱۳۹۹) به صورت مقاله علمی پژوهشی با عنوان «ارائه الگوی مدیریت فرهنگی مبتنی بر سیاست‌های فرهنگی کاهش صید غیر مجاز در نوار ساحلی استان هرمزگان» در دوماه نامه علمی شیلات ایران منتشر شده است.

سرویس خبری: دام و طیور و آبزیان